

Antologie z listů světce z Pietrelciny

DUCHOVNÍ ODKAZ OTCE PIA 3

Vzor duchovního
života

e-knihy

VĚDECTVÍ

Děkujeme Vám za nákup této e-knihy. Jsme rádi, že můžeme touto cestou přinášet dobré zprávy do světa digitálních médií.

Jestliže se Vám podařilo dokument stáhnout z nějakého webu bez placení, tak si jej, prosím, poříďte ještě jednou, férově, na našich webových stránkách <http://www.paulinky.cz/obchod/eknihy>. Může se Vám zdát, že je to zbytečné a že chceme na e-knihách vydělávat. I vydání e-knihy nás něco stojí, zejm. autorská práva, překlad a redakční práci. Vaše platby nám tak umožňují vydávání dalších elektronických titulů.

Nakladatelství Paulínky

www.paulinky.cz

Uspořádal Gianluigi Pasquale

DUCHOVNÍ
ODKAZ
OTCE PIA 3

Vzor duchovního života

© Gianluigi Pasquale

© Nakladatelství PAULÍNKY

Petrská 9, 110 00 PRAHA 1

Tel.: 222 311 206

E-mail: paulinky@paulinky.cz

www.paulinky.cz

ISBN 80-86025-61-6 (Tištěná kniha)

ISBN 978-80-7450-167-8 (PDF)

ISBN 978-80-7450-168-5 (ePub)

ISBN 978-80-7450-169-2 (Kindle/mobi)

*Mým dvěma mladým sestrám
Carle a Rosanně,
které vydávají svědectví o svém křtu
prostřednictvím úžasného povolání*

ÚVOD

„Stačí ti moje milost...“

Bůh jako střed a vrchol všeho. Spiritualita otce Pia jako mystika sjednocení duše s Trojjediným

Když se člověk chce zabývat písemnými doklady spirituality otce Pia, je naprosto nemožné, aby se zároveň nestřetával s dalšími oblastmi teologického zájmu. Tyto jednotlivé tematické okruhy jsou v našich výběrech rozděleny do příslušných svazků. Je zcela evidentní, že spiritualita představuje jakési jádro nebo srdce tajemství otce Pia coby řeholníka, kněze a světce. Je kupříkladu velmi obtížné oddělovat od obecně pojímané spirituality okruhy jeho specifického povolání, které ho přivedlo a plně začlenilo do františkánské rodiny mezi bratry kapucíny. Zároveň je prakticky nemožné oddělovat průběh tohoto jedinečného povolání od zkušenosti stigmat, která jsou zase velmi úzce spjata s intenzivním nazíráním Kristova utrpení a tendencí identifikovat se s trpícím Spasitelem. S tím vším velmi jasně souvisí na první pohled patrný pavlovský vliv na *Epistolarium* otce Pia, který Pavlovy

listy velmi miloval a myšlení Apoštola národů k němu promlouvalo mimořádným způsobem. Pokud hovoříme o výše uvedených rysech spirituality otce Pia, není zároveň možné opomenout jeho solidaritu s trpícími, k nimž přistupoval jako Šimon z Kyrény, aby se podkládal pod jejich kříž. Otec Pio opravdu dokázal ve tváři každého trpícího rozpoznávat Kristovy rysy. V tomto souhrnném přehledu vzájemně neoddělitelných charakteristik duchovnosti otce Pia nelze opomenout také jeho dovednost duchovního vůdce a zpovědníka, když skýtal druhým neocenitelné rady. Právě v nich se neprojevuje pouze jeho pedagogická zdatnost, ale zejména sama nesmírně hluboká duchovní zkušenost, která z něho činila spolehlivého vůdce duší.

Z uvedených důvodů je třeba chápat tento výbor z *Epistolaria* otce Pia spíše jako cosi velmi komplexního, souhrnného, jako místo, kde se vzájemně setkávají jednotlivé základní rysy jeho duchovnosti. Tyto jednotlivé charakteristiky nalézají specifitější výraz v dalších svazcích, které jsou tematicky sevřenější. To ale neznamená, že by tento výbor neměl hlubokou, vnitřně sjednocující ideu. Jedná se o přehled specifických událostí a situací, v nichž se projevuje celek duchovního života otce Pia se všemi jeho charakteristikami. Ty často nejsou samy o sobě snadno identifikovatelné, ovšem projevují se zřetelněji ve vztahu otce Pia k jeho přátelům, bratřím, představeným i k duším, jež jsou svěřeny jeho péči.

Je nabíledni, že spiritualita nemůže nepředstavovat jádro identity každého světce. První charakteristikou opravdové duchovnosti musí být to, že člověk postaví do středu své existence Jediného, Nezbytného. K němu poté směřuje naprosto všechno jako k vrcholu bytí. Kolem tohoto vrcholu pak krouží všechno ostatní. Zbylé záležitosti se dostávají na druhou nebo třetí kolej, anebo jsou dokonce ze srdce striktně vyhoštěny.

Pochopitelně i v případě otce Pia vystupuje zcela jednoznačně do popředí Bůh a láska k němu. Všechno ostatní je buď zaměřeno k Bohu, nebo je to vnímáno jako více či méně užitečný prostředek k dosažení Boha. Láska k Bohu povýšená nade vše, o niž usiloval ze všech sil, se pro otce Pia stala opravdu zásadním kritériem jeho rozhodování, světlem, které mu umožňovalo překonávat pochybnosti a pokušení. V tomto světle rovněž četl svůj vlastní životní příběh i události v životě těch ostatních. Tím základním prvkem, který dovoloval otcí Piovi s jistotou řešit všechny otázky, které mu kladly jemu svěřené duše, je přesvědčení, že těm, kdo milují Boha, nakonec všechno musí prospívat (srov. Řím 8,28). Tak je zaručeno, že se postavení Boha na první místo a láska k Bohu nade vše jasně snoubí s láskou k bližnímu a s opravdovým zájmem o jeho vlastní prospěch a dobro. Pravý teocentrismus nemůže a nesmí být čímsi nelidským, protože Bůh se v Kristu stal jedním z nás. V Kristu smíme zároveň milovat Boha i bližního, v něm se dvě hlavní přikázání stávají dvojjediným přikázáním lásky. Není tedy divu, že

otec Pio jasně prožíval a zakoušel, že jediným a nejzákladnějším dobrem pro člověka je vytrvat v Boží milosti. Jedině dosažení cíle, tedy Boha, určuje pravou hodnotu věcí. On je jako obrovité gravitační pole lásky a všechno musí směřovat k němu. To je základní a určující charakteristika duchovnosti otce Pia. Tato skutečnost nachází konkrétní výraz v dopisech našeho světce. Když otec Pio hovoří o svém chatrném zdravotním stavu, o obtížích, které mu způsobovali někteří jeho spolubratři, o zavraždění, kterým mu bylo vyhrožováno (srovnej list č. XIX v tomto svazku), při tom všem bylo hlavní otcovou starostí, aby se někdo neposkrnil hříchem, a aby tak nepřišel o to nejzákladnější dobro, jímž je Hospodin.

Není rozhodně pravdou, že otec Pio by kvůli nebeským záležitostem zaujímal necitlivý nebo indiferentní postoj vůči utrpením, která člověku přináší tento pozemský život. Když mu někdy bylo vytýkáno, že je příliš tvrdý, že kvůli nebeským věcem opomíjí u duší, které zpovídá nebo duchovně vede, záležitosti tohoto světa¹ a přehlíží jejich velké strádání, otec Pio na to dal jasnou odpověď svým rozhodnutím postavit Dům pomoci v utrpení. Toto rozhodnutí a odhodlání vyjevil svým nejbližším přátelům v roce 1940. Dílo bylo po nezměrných obtížích dokončeno v květnu roku 1956.

Jedině tehdy, pokud bereme v potaz všechny výše uvedené prvky duchovnosti otce Pia a také skutečnosti

---

1 Srov. U. GALIMBERTI: *La terra senza il male. Jung: dall'inconscio al simbolo*. Milano, Feltrinelli 1997, s. 135–139.

z jeho života, můžeme také správně porozumět tomu, jak byl otec Pio výrazně zaměřen na Boha a jak všechno ostatní podřizoval právě tomuto tíhnutí k Nekonečnému. Všechny hodnoty mají jediný střed a jediný vrchol, jediné ospravedlnění, jímž je právě Bůh. U otce Pia je tato charakteristika duchovnosti pochopitelně ještě vyhraněnější než u ostatních lidí, kteří usilují o duchovní život. O této skutečnosti výmluvně vypovídají slova listu adresovaného otci Augustinovi, datovaného dnem 29. prosince 1912: „Žít zde dole, drahý otče, mne obtěžuje. Je to velmi hořká trýzeň, když musím žít tady v tom vyhnanství. Připadá mi, že už to nemohu dále snášet. Pomyšlení na to, že v každém okamžiku mohu ztratit Ježíše, mne tak trýzní, že nejsem ani s to Vám to popsat. Jedině ta duše, která opravdově miluje Ježíše, je schopna tomu porozumět.“²

V dané souvislosti je třeba říci zcela jasně, že by bylo opravdu velkou chybou, kdybychom považovali zcela mimořádné projevy mystického charakteru, s nimiž se tak hojně setkáváme v životě našeho světce, za výsledek jeho asketického úsilí. Takovýto nesprávný názor se relativně často objevuje v jistém druhu popularizační literatury o otci Piovi. V tomto nesprávném hodnocení lze poměrně bez velkých obtíží rozpoznat nesprávné chápání křesťanské mystiky a její směšování s tím, co lze najít na poli náboženských zkušeností východních kultur,

---

2 Jedná se o list č. CXI v prvním svazku *Epistolaria*, s. 327. List je přeložen ve sbírce dopisů, jež se týkají tajemství stigmat otce Pia. Srov. *Duchovní odkaz otce Pia 1. Tajemství stigmat otce Pia*. Praha, Paulínky 2003, s. 61.

což se týká obzvláštním způsobem buddhismu. Výše uvedená nesprávná hodnocení mohou mít v pozadí více či méně vědomý gnosticismus, s nímž křesťanství zápolí od prvních staletí. Podle zmíněných koncepcí by mělo platit, že duchovní pokrok je výhradně důsledkem snažení příslušného člověka, jenž se díky svým asketickým cvičením a svému stále se prohlubujícímu duchovnímu poznání posouvá výše na pomyslné škále duchovní kvality. Příslušné techniky a vlastní aktivity pouze uvolňují prozatím podvázané nebo skryté potenciality lidského ducha. Křesťanská mystika je opravdu na hony vzdálena takovémuto pojmání duchovnosti. Křesťanští mystikové vždy tvrdili, že prvním činitelem duchovního života člověka je sám Bůh, sklánějící se k člověku skrze vtělené Slovo a v Duchu svatém, který člověka naplňuje svou zdarma danou milostí a vyvoluje, koho chce. Jistě, na člověku pak je, aby na takovéto vyvolení a povolání svobodně odpověděl. První krok a rozhodující roli však v duchovním životě křesťanského mystika hraje troj-
osobní Bůh. Mystika je vtažení člověka do věčného přelévání srdce, jež se děje v lůně Nejsvětější Trojice. Takovéto povznesení je darem, a nikoli výsledkem toho, že člověk by se pomocí nějaké techniky Boha jaksi zmocňoval, že by jím disponoval. U otce Pia se tato svatá otevřenost milosti projevovala velmi silně. On nikdy nepřipisoval sobě nebo svému umění či asketickým cvičením nic z oněch mimořádných a nevysvětlitelných jevů, které se děly jeho prostřednictvím nebo kolem něho. Naopak,

je velmi dobře známo, že prakticky nikdy sám od sebe nezačal hovořit o oněch zcela výjimečných obdarováních a o nevysvětlitelných a heroických výlevech duchovní horlivosti. Toto všechno stále připisoval Božímu působení. V letech svého mládí považoval tyto věci za běžnou součást vnitřního života každé duše. V tomto smyslu se také otec Pio vyjadřuje o hodnotě své vlastní modlitby v listu ze dne 1. listopadu roku 1913, který je adresován otci Benediktovi: „To, co jsem schopen říci o tomto způsobu modlitby, lze vyjádřit následovně: Má duše se podle mého dojmu jakoby okamžitě ztrácí v Bohu. Víím také, že má duše z takových okamžiků dokáže vylézt mnohem více, než kolik by mohla získat z toho, kdyby napínala všechny své síly a cvičila se ve zbožnosti sama. Mnohokrát se cítím být jaksi pohlcen nesmírně silným vznětem, cítím, jak se celý stravuji pro Boha, a zdá se mi, jako kdybych měl překročit práh smrti. Toto všechno ale nepovstává z nějakého rozumového meditování, nýbrž z vnitřního plamene a z lásky, která natolik všechno přesahuje, že kdyby mi Bůh nepřispěchal na pomoc, byl bych oním vnitřním plamenem zakrátko celý pohlcen.“³

Duchovnost otce Pia se tedy ve všech svých projevech ukazuje být definovatelná jako duchovnost sjednocení duše s darujícím se Bohem. Všechny mimořádné duchovní zkušenosti, stavy duše a mimořádné jevy je třeba vztahovat k tomu, co mystická teologie definuje

---

3 Srov. *Duchovní odkaz otce Pia 1. Tajemství stigmat otce Pia*. Praha, Paulínky 2003, s. 80.